

FÖR SAMTLIGA OMRÅDEN GÄLLER FÖLJANDE

ALLMÄNT

Ur miljöbalkens tredje kapitel:

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön...

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket. (MB 3:6)

UNDERHÅLL

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Underhållet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär. Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ettbebyggelseområde av denna karaktär, skall underhållas så att deras särart bevaras. (PBL 3:13)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att byggnaders ursprungliga exteriör inte förändras genom exempelvis byte av fasadmateriäl, fönster, takmaterial eller färgtyp och kulör.
- att underhållet sker varsamt med traditionella material och metoder.
- att försöka rätta till kulturhistoriskt och miljömässigt olämpliga förändringar som skett under senare tid.
- att försöka bevara de ursprungliga materialen som med sin ålder och patina på ett oersättligt vis berättar om byggnadernas historia, äldre hantverksskicklighet, materialkvalitet och byggnadsteknik.

OM- OCH TILLBYGGNADER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas tillvara. (PBL 3:10)

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas. (PBL 3:12)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att en eventuell tillbyggnad eller andra nytillskott som fönster, dörrar och burspråk anpassas till den befintliga byggnaden både när det gäller utformning, placering och materialval.

TOMTER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

Vid sådan ändring av en byggnad för vilken bygganmälan krävs skall tomten anordnas så att den uppfyller kraven i § 15 i den utsträckning som efter omständigheterna kan krävas med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. (PBL 3:16)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att tomterna inte förändras genom stora anläggningsarbeten, som plansprängningar och utfyllnader för exempelvis parkeringsplatser.
- att den traditionella växtligheten samt exempelvis staket, grindar och belysning bevaras och att eventuella nytillskott underordnar sig den befintliga miljön.

NYTILLKOMMANDE BEBYGGELSE

Uppförande av nya hus inom de områden som utpekats som kulturhistoriskt värdefulla kan endast bli aktuellt i undantagsfall. Nybyggnad kan medges om en villa skulle bli totalförstörd, till exempel på grund av brand. Uppförande av mindre uthus och garage kan i vissa fall godkännas.

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Byggnader skall placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Byggnader skall ha en yttre form och färg, som är estetiskt tilltalande, lämplig för byggnaderna som sådana och som ger en god helhetsverkan. (PBL 3:1)

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

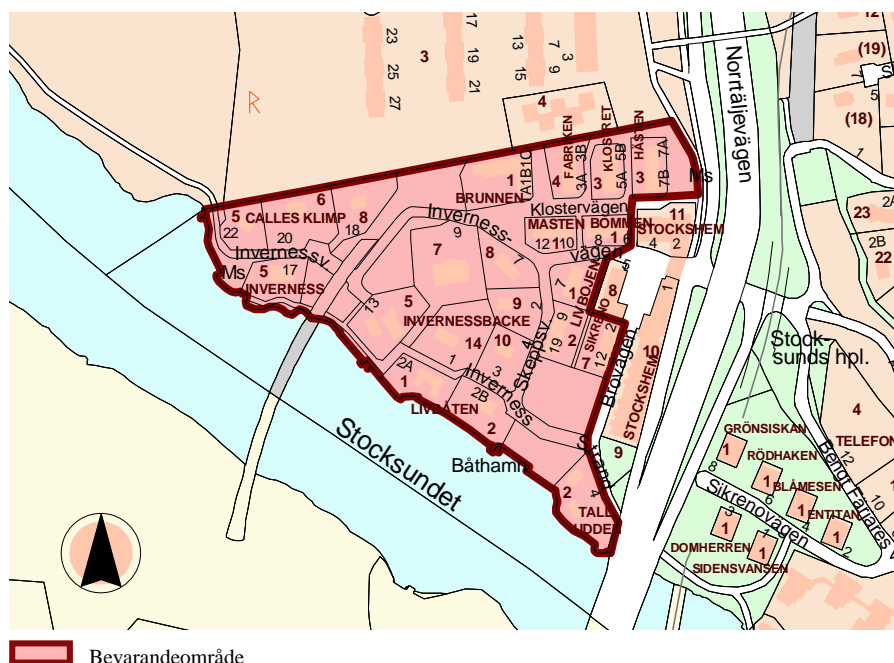
Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att husen placeras i förhållande till gatan på samma sätt som intilliggande byggnader.
- att en eventuell ny villabyggnad anpassas till områdets karaktär och ges likartade proportioner som omgivande villor.
- att eventuella garage eller uthus placeras så att de ej dominerar i förhållande till gatumiljön eller tomtens huvudbyggnad, samt i övrigt anpassas till närmiljöns material, form och färg.

Plan och bygglagens paragrafer gäller generellt för alla områden och enstaka byggnader.

B58 INVERNESS

Området motsvaras av kulturminnesvårdsprogrammets helhetsmiljö 17, Interness. (Se KMVP sidan 59 ff.).

MOTIV FÖR BEVARANDE

Denna tidstypiska miljö med stora villor och flerfamiljshus är kommunens bäst bevarade område av detta slag.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Inverness inkorporerades med Stocksunds köping 1942. Då hade här sedan 1938-39 ett flertal hyreshus och villor i funktionalistisk stil redan hunnit uppföras. Bebyggelsen ligger i en brant backe mellan tunnelbanan och väg E3. Söder om området finns Stocksundet och på höjden i norr ligger de stora flerfamiljshusen i Mörbylund.

Områdets vägnät följer den kuperade terrängen. Tomterna är endast delvis anlagda och växtligheten består till största delen av stora träd och buskar. En större plan gräsyta finns i områdets sydöstra del.

Bebyggelsen är av två typer. Den östra delen av området är tätt bebyggd med flerfamiljshus och i öster ligger villor glest utplacerade på relativt stora tomter. Flerfamiljshusen är uppförda i tre till fyra våningar. I kvarteret Invernessbacke finns ett punkthus med sju våningar. Villorna, vilka ofta är mycket stora, är byggda i två våningar. Grunderna är gjutna i betong och följer väl den kuperade terrängen. Alla hus har enkla, osmyckade fasader som är putsade. De dominerande fasadfärgerna är gult, gulbrunt, beige och grått. Många hus har

gröna snickerier. Taken är ofta flacka pulpet eller obrutna sadeltak. De senare är i vissa fall valmade. Taktäckningen varierar mellan slätplåt och en- eller tvåkupigt lertegel.

Intill motorvägen ligger ett helt nytt kontors- och bostadshus. I kvarteret Talludden, nere vid vattnet, finns ett antal välbevarade, äldre hus.

GÄLLANDE BESTÄMMELSER

Området betraktas som särskilt värdefullt ur kulturhistorisk synpunkt. Detta innebär att § 12 i plan- och bygglagens tredje kapitel gäller.

För området gäller detaljplaner från 1985 och 1993. Talludden 2 utgör reservat för befintlig värdefull bebyggelse, endast för bostadsändamål.

Planen för resterande del av området ger rätt att uppföra hus mellan en och fem våningar, det vill säga den bebyggelse som fanns när planen upprättades. Förutom bostäder tillåts handel och kontor i de västra delarna som är störda av tunnelbanan.

Invernessbacke 7, Invernessvägen 9

BEVARANDE

HELA OMRÅDET

För att områdets kulturhistoriska värden skall bevaras, är det vid underhåll, om- och tillbyggnader, nybyggnader eller andra arbeten, av stor vikt att hänsyn tas till områdets karaktär. Denna kan sammanfattas i följande punkter:

Tomternas utformning och husens placering

- Hus och trädgårdar är följsamt anlagda efter tomtens topografi, utan större plan-sprängningar eller planutfyllnader.
- Tomterna har en traditionell växtlighet med mycket naturmark. Några större gräsytor finns också inom området.

Husens storlek, höjd och karaktär

- Villorna har två våningar och flerfamiljshusen tre till fyra våningar.
- Husen har enkla och smyckade fasader.
- Taken är flacka, enkla och obrutna sadeltak eller pulpettak. Sadeltaken är i vissa fall valmade.

Material och färg

- Grunderna är gjutna i betong.
- Fasadernas ytmaterial är slätputs.
- Färgsättningen är traditionell och ljus.
- Taktäckningen är rött lertegel eller slätplåt som oftast är svart.

Övrigt

- Uthus och garage ansluter i form och färg till intilliggande bebyggelse.

Innebär ett bebyggelseärende ett hot mot områdets särdrag bör detaljplanen ändras. Planens bestämmelser och beskrivning skall då utformas så att områdets karaktär enligt ovanstående punkter i allt väsentligt garanteras.

VISSA BYGGNADER

Inom detta område finns ett antal byggnader som, förutom sitt värde som en del av kulturmiljön, har ett egenvärde ur arkitektonisk synpunkt. I de bebyggelseinventeringar som genomförts har husen delats in i tre klasser; omistlig, värdefull och intressant. Extra varsamhet bör iakttas när det gäller förändringar av de omistliga och värdefulla byggnaderna. De intressanta byggnaderna får anses skyddade genom vad som gäller för hela området.

Värdefulla byggnader

För de så kallade värdefulla byggnaderna gäller, förutom de punkter som behandlar hela området, att eventuella förändringar bör ske med stor aktsamhet. De fastigheter som berörs är:

- Brunnen 1, Klostervägen 1A-C
- Fabriken 4, Klostervägen 3A-B
- Hästen 3, Klostervägen 7A-B
- Klostret 3, Klostervägen 5A-B